

РЕЦЕНЗІЯ

завідувача кафедри внутрішньої медицини закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, доктора медичних наук, професора **ФЕДІВА Олександра Івановича** на дисертацію аспіранта кафедри процевитики внутрішніх хвороб **СОБКО Діани Ігорівни** «Клініко-гемодинамічні, метаболічні, хронобіологічні аспекти та якість життя хворих на артеріальну гіпертензію й остеоартроз: медикаментозна корекція», представлену до захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 76.600.044 Буковинського державного медичного університету МОЗ України, що утворена згідно з наказом ректора закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету № 81/Д від 07.09.2022 на підставі рішення вченої ради БДМУ № 1 від 30.08.2022 з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

1. Ступінь актуальності теми дисертаційної роботи

У клініці внутрішніх хвороб нині велика увага приділяється нозологічній коморбідності, що характерна для сучасного пацієнта. Особливий інтерес дослідників викликає поєднання таких захворювань, які мають важливе медико-соціальне значення, з-поміж них чільне місце посідає артеріальна гіпертензія (АГ) й остеоартрит (ОА).

У нашій країні за останні 25 років поширеність серцево-судинних захворювань серед населення збільшилась утричі, а рівень смертності від них – на 45%. Одним із найважливіших і добре вивчених факторів ризику розвитку серцево-судинних захворювань (ССЗ) є АГ, котра, незважаючи на успіхи в діагностиці та лікуванні, продовжує посідати вагоме місце серед причин захворюваності в усьому світі.

ОА є найбільш поширеним захворюванням суглобів і провідною причиною інвалідності серед дорослого населення. За результатами досліджень американських вчених ОА є одним з основних проблем охорони здоров'я, перш за все через зв'язок із ССЗ, котрі є одними з основних причин смертності. Вважається, що ОА через біль та запалення може здійснювати

негативний вплив на симпатичну і парасимпатичну систему та сприяти ризику розвитку негативних наслідків, проте ці дані вивчені недостатньо.

Отже, вивчення теми поєднання АГ й ОА є актуальним у зв'язку з високою поширеністю патологій, постійним пошуком удосконалень діагностики й медикаментозної корекції з метою зменшення прогресування та навантаження на систему охорони здоров'я згаданих захворювань.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувачки.

Дисертація Собко Д. І. є завершеною науковою працею, яка виконана на високому науковому рівні та базується на достатній кількості клінічних спостережень (120 хворих на АГ чи / та ОА), що є необхідною умовою реалізації поставлених мети та завдань дослідження. Авторкою опубліковано 12 наукових праць, з яких: 3 статті – у наукових фахових виданнях України; 1 статтю – у періодичному науковому виданні, проіндексованому в базах даних Scopus; 1 статтю – у науковому виданні іншої держави, яка входить до Європейського Союзу; 7 тез наукових доповідей – у матеріалах конференцій.

3. Новизна представлених теоретичних та / або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

Результати дисертаційного дослідження переконливі та сповна віддзеркалені в опублікованих працях. Їх новизна полягає в тому, що доповнено наукові дані стосовно клінічного перебігу поєднаних АГ й ОА, а також про зміни АТ (за допомогою методу добового моніторингу) результатами детального вивчення його циркадності у хворих на ці коморбідні захворювання.

Уперше досліджено зв'язок між свосередністю перебігу поєднаних АГ й ОА, концентрацією греліну, мелатоніну та ліпідного спектру крові у хворих на ці недуги та показником їх індексу маси тіла (ІМТ).

Уперше встановлено зворотній кореляційний зв'язок між рівнями греліну й мелатоніну та показниками САТ.

Уперше з'ясовано ефективність додавання синтетичного аналога мелатоніну до базисного лікування хворих на поєднані АГ й ОА та доведено його позитивний вплив на їх прогноз, про що свідчать зменшення проявів дисліпідемії, підвищення рівня греліну натще в крові, нормалізація показників АТ.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Вірогідність основних наукових положень дисертаційної роботи обґрунтована застосуванням чітко спланованого комплексного методичного підходу до проведення дослідження, у ході якого 120 пацієнтів було розподілено на 4 групи залежно від наявності АГ та / чи ОА з різним ІМТ з урахуванням критеріїв включення та виключення й підписаної інформаційної згоди.

Під час виконання дисертаційного дослідження використовувалися загальноклінічні, біохімічні, імуноферментного аналізу, інструментальні (добове моніторування артеріального тиску (ДМАТ), ехокардіографія (ЕхоКГ)), антропометричні, медико-статистичні методи дослідження.

Прикінцеві положення наукової роботи сформульовані відповідно до результатів дослідження та відображають головні тези наукового дослідження.

Отже, вищезазначене дозволяє стверджувати про високий ступінь обґрунтованості та вірогідності основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій, сформульованих у дисертації.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Дисертантка детально проаналізувала сучасні наукові джерела, на основі чого чітко й лаконічно сформулювала мету та завдання дослідження,

для вирішення яких було обстежено достатню кількість пацієнтів, обрано сучасні методи клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, результати яких ретельно статистично оброблено, а отриману інформацію належно опрацьовано. Результати проведених досліджень відображають основну сутність дисертаційної роботи, що стисло висвітлена у висновках і практичних рекомендаціях.

Отже, зазначене вище свідчить про високий науковий рівень виконання дисертаційної роботи та вільне володіння авторкою методологією наукової діяльності.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Дисертаційна робота Собко Д. І. має суттєве теоретичне значення, оскільки доповнює нинішні дані щодо клінічного перебігу, показників ДМАТ, структурно-функціонального стану міокарда, ліпідограми, мелатоніну та греліну у хворих на поєднані АГ й ОА новою інформацією.

Результати дисертаційного дослідження мають велику практичну цінність, оскільки уперше на підставі аналізу клінічно-лабораторних даних обґрунтовано необхідність у додатковому призначенні мелатоніну у складі комплексного стандартного лікування, що сприяє наближенню АТ до цільових рівнів, створює тенденцію до нормалізації показників ліпідограми, покращення якості життя та налаштованості пацієнтів на лікування.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації у практиці

Результати дисертаційного дослідження значно розширюють сучасні уявлення про клініко-патогенетичні особливості поєднання та нові можливості підвищення ефективності терапії хворих на поєднані АГ з ОА. Тому отримані наукові дані можуть бути використані в навчальному процесі підготовки майбутніх лікарів та у практичній діяльності лікарів-терапевтів, кардіологів, ревматологів, сімейних лікарів. Наукові напрацювання сьогодні

впроваджені здобувачем у практику лікувально-профілактичних закладів України КНП, як-от: «Центральна міська клінічна лікарня» ЧМР, ОКНП «Чернівецька обласна клінічна лікарня», КНП «Глибоцька ЦРЛ», ОКНП «Чернівецька лікарня швидкої допомоги», КНП «Герцаївська міська лікарня», КНП «Чортківська центральна міська лікарня», КНП «Гошанська БПЛ», КНП «Здолбунівська центральна міська лікарня». Основні положення дисертації використовуються у навчальному процесі кафедр терапевтичного профілю Буковинського державного медичного університету, що підтверджено відповідними актами впровадження.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

У дисертаційній роботі та в наукових публікаціях Собко Д.І. не виявлено ознак порушення академічної доброчесності. Комісія з питань академічної доброчесності Буковинського державного медичного університету під час перевірки тексту дисертації Собко Діани Ігорівни «Клініко-гемодинамічні, метаболічні, хронобіологічні аспекти та якість життя хворих на артеріальну гіпертензію й остеоартроз: медикаментозна корекція» за допомогою програмного забезпечення «Antiplagiarism» встановила, що унікальність (оригінальність) текстових даних становить 97%, а ознак плагіату, самоплагіату, фабрикивання, фальсифікування даних чи будь-яких інших порушень принципів академічної доброчесності щодо інших публікацій та інтернет-ресурсів немає.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

Дисертаційна робота Собко Діани Ігорівни на тему: «Клініко-гемодинамічні, метаболічні, хронобіологічні аспекти та якість життя хворих

на артеріальну гіпертензію й остеоартроз: медикаментозна корекція», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеним науковим дослідженням, в ході виконання якого було досягнуто мети, вирішено завдання дослідження, чітко сформульовано висновки та практичні рекомендації. Робота, представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії, оформлена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». За сучасними науково-методичним рівнем, актуальністю та науково-практичним значенням дисертаційне дослідження відповідає вимогам п.6 Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», також вимогам щодо оформлення дисертаційної роботи, затвердженим наказом № 40 Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а Собко Діана Ігорівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент, завідувач
кафедри внутрішньої медицини
закладу вищої освіти
Буковинського державного
медичного університету,
доктор медичних наук, професор

Олександр ФЕДІВ

10.10.2022

